

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžd/14/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200333
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8012200333.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci žalobcu: L. P., bytom S. XXXXX/XB, Q. proti žalovanému: Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Prešove, Krajskému dopravnému inšpektorátu, so sídlom Pionierska 33, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. p.: KRP-P-46/KDI-BCP-2012 zo dňa 28.03.2012, a o odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 3S/38/2012-46 zo dňa 17.05.2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/38/2012-46 zo dňa 17. mája 2013 m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom, č. k. 3S/38/2012-46 zo dňa 17.05.2013, podľa § 250j ods. 2 písm. c) a d) Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov („O. s. p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. p.: KRP-P-46/KDI-BCP-2012 zo dňa 28.03.2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V preskúmanom rozhodnutí zo dňa 28.03.2012 žalovaný zmenil rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Poprad, Okresného dopravného inšpektorátu v Poprade č. p.: ORP-P-328/ODI2-PP-2011 zo dňa 05.01.2012, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 150 € tak, že vo výrokovej časti prvostupňového rozhodnutia vypustil časť textu „...čo mu bolo namerané Cestným laserovým rýchlomerom typu Ramer 7 CCD-U...“ a nahradil textom „...čo mu bolo namerané Cestným radarovým rýchlomerom zn. Ramer 7 CCD-U...“. Vo zvyšnej časti odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Krajský súd rozhodnutie odôvodnil tým, že aj v priestupkovom konaní bolo povinnosťou správnych orgánov zistiť presne a úplne skutočný stav vecí, a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Uviedol, že priestupkové konanie je založené na princípe prezumpcie nevinu, a že dôkazné

bremeno o tom, že skutok ktorý sa stal je priestupkom, a že ho spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku je na správnom orgáne. Nepostačuje, ak správny orgán vyjadrenie osoby podozrivej zo spáchania priestupku spochybní, spáchanie skutku jej musí nepochybne preukázať, v opačnom prípade musí konanie zastaviť. Mal za to, že ak správny orgán uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona o priestupkoch, musel mať nepochybne preukázané, že žalobca ako vodič prekročil rýchlosť stanovenú v § 16 ods. 4 zákona o cestnej premávke, pričom podmienku vodiča musel spĺňať v čase merania rýchlosti. Práve táto skutočnosť, že v čase merania rýchlosti žalobca nebol vodičom, bola žalobcom namietaná, a krajský súd súhlasil s jeho argumentáciou, že v tomto smere správny orgán neunesol dôkazné bremeno, rozhodol predčasne na základe neúplné a nepresne zisteného skutočného stavu veci, a ak na základe takto zisteného skutkového stavu uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, je rozhodnutie nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Výslovil teda, že žalovaný pochybil, ak aj napriek odvolacím námietkam žalobcu a povinnosti preskúmať napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu takéto nezákonné rozhodnutie potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Nesúhlasil so záverom krajského súdu, že neunesol dôkazné bremeno, najmä vo vzťahu k otázke, že žalobca v čase merania rýchlosti nebol vodičom. Uviedol, že nemal žiaden dôvod pochybovať o správnosti a presnosti merania tak, ako to uvádza protokol so snímkou č. 100113, keďže obsahuje okrem iných údajov aj záber na prednú časť vozidla zn. Citroen C5, vrátane ev. čísla: U.. Čas merania, nameraná rýchlosť, ako aj evidenčné číslo a typ vozidla je tak preukázaný fotodokumentáciou z merača rýchlosti - snímkou č. 100113. Samotná vyhotovená fotodokumentácia - protokol z merača rýchlosti 7 CCD-U výr. č. 0110/93 spoločne so správou o výsledku objasňovania priestupku preukazujú, že k spáchaniu skutku a k vyhotoveniu fotodokumentácie z jeho spáchania došlo v obci Lúčky. Nemal dôvod spochybňovať skutočnosti zistené a zadokumentované príslušníkmi PZ jednak na mieste zistenia predmetného priestupku ako aj na mieste dokumentovania, resp. realizácie daného dopravného priestupku v správe o výsledku objasňovania priestupku, týkajúce sa totožnosti vodiča vozidla zn. Citroen C5, resp. vodiča, ktorý predmetné vozidlo viedol v čase namerania prekročenia najvyššej povolenej rýchlosti jazdy v obci o 21 km/hod. Príslušníci PZ, ktorí zistili a dokumentovali priestupok nemali žiaden pomer k veci ani k samotnému vodičovi L., pričom uvedené počas konania o priestupku nenamietal ani samotný obvinený.

Žalovaný zastával názor, že žalobca mal možnosť vyjadriť svoje námietky priamo na mieste dokumentovania daného skutku. Po tom, čo z dôvodu, že si nebol vedomý spáchania priestupku odmietol zaplatiť blokovú pokutu, po poučení a po oboznámení, aký skutok je mu kladený za vinu podpisom, vzal na vedomie popis skutku, označenie podozrivého, právnu kvalifikáciu a pod. (o čom svedčí jeho podpis na prvej strane spracovanej správy o výsledku objasňovania priestupku). Ku skutku, ako podozrivý z jeho spáchania, sa písomne vyjadril do príslušnej časti správy o výsledku objasňovania priestupku, doslovne tak, že „si nie je vedomý prekročenia rýchlosti, tachometer ukazoval 50-55 km/hod., chce byť prejednaný v Poprade“. Menovaný tak podľa názoru žalovaného vedel, čo mu je ako vodičovi vozidla kladené za vinu, a mohol sa tak náležite brániť, čo však nevykonával. Na mieste dokumentovania danej udalosti neuvádzal žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že vozidlo nevedel on. Jeho neskoršie tvrdenia o tom, že vozidlo nevedel on, ale osoba jemu blízka (ktorej osobné údaje s odvolaním sa na ustanovenie § 56 ods. 2 zákona o priestupkoch odmietol uviesť), s ktorou si mal v čase od namerania do času zastavenia a jeho kontroly vo vozidle vymeniť miesta, žalovaný naďalej považoval za oneskorené, ničím nepodložené, uvádzané v snahe vyhnúť sa zodpovednosti za ním spáchaný priestupok. Uviedol tiež, že na uvedenej skutočnosti pritom nič nemení ani fakt, že menovaný bol hliadkou PZ zastavený v nasledujúcej obci (podľa jeho ničím nepodložených prepočtov a tvrdení najskôr vo vzdialenosti 3-6 km od miesta zistenia priestupku a neskôr vo vzdialenosti najmenej 3 km od tohto miesta). Žalovaný pritom za dostatočne preukázanú považuje aj skutočnosť, že menovaný bol hliadkou PZ zastavovaný a následne kontrolovaný predpísaným spôsobom, takmer bezprostredne po tom, čo bolo zistené prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti jazdy vozidlom ním vedeným, s ohľadom na dodržanie všetkých bezpečnostných prvkov pri zastavovaní vozidla. Všetky uvedené skutočnosti podľa žalovaného potvrdzujú aj členovia hliadky PZ, ktorá zistila a dokumentovala daný dopravný priestupok v úradnom zázname, kde okrem iného poukázala, že sa jedná o prehľadný úsek a že vodič so

spolujazdcom sa nemenili.

Žalovaný v závere odvolania uviedol, že okolnosť, či je priestupok spoľahlivo zistený a zadokumentovaný je daná na posúdenie správneho orgánu, ktorý v rámci voľnej správnej úvahy posúdi, či sú splnené podmienky dostatočne zisteného skutočného stavu veci, čomu tak bolo aj v uvedenom konkrétnom prípade. Dodal, že účastník konania, napriek ustanoveniu § 34 ods. 3 zákona o správnom konaní, v zmysle ktorého je účastník konania povinný na podporu svojich tvrdení navrhnuť dôkazy, ktoré sú mu známe, tak v celom konaní o priestupku nevykonával. Na skutočnosť, že on nebol vodičom vozidla poukázal až dodatočne. Žalovaný preto naďalej považoval skutok spáchaný žalobcom za riadne zadokumentovaný a preukázaný.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že na podanie odvolania neboli splnené ani minimálne zákonné náležitosti, pretože správny orgán neuviedol žiaden ďalší priamy, či nepriamy dôkaz proti jeho osobe. Každé priestupkové konanie je založené na princípe prezumpcie neviny a dôkazné bremeno je na správnom orgáne. Uviedol, že nepostačuje, ak správny orgán jeho vyjadrenie spochybňuje, spáchanie skutku mu musí nepochybne preukázať, v opačnom prípade musí konanie zastaviť. Správny orgán neunesol dôkazné bremeno, na základe nepresne a neúplne zisteného skutočného stavu vo veci protizákonne rozhodol v jeho neprospech, napriek jeho vecným písomným námietkam. Dodal, že dôkazy, ktoré uvádza žalovaný nemožno ani teoreticky poňať ako dôkaz vzhľadom na ich nulovú dôkaznú hodnotu. Správny orgán uvádza ako dôkazy rôzne nepodložené tvrdenia, domnienky a dohady.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania ho prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolaniu je potrebné priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30.septembra 2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km/h, a ak ide po diaľnici v obci alebo po rýchlostnej ceste v obci, najviac 90 km/h.

Podľa § 22 ods. 1 písm. h) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto ako vodič motorového vozidla prekročí rýchlosť ustanovenú v osobitnom predpise alebo prekročí rýchlosť ustanovenú dopravnou značkou alebo dopravným zariadením v obci o 20 km/h a viac alebo mimo obce o 30 km/h a viac.

Podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch za priestupok podľa odseku 1 písm. e), g) až i) možno uložiť pokutu od 150 € do 800 € a zákaz činnosti do troch rokov.

Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch každý je povinný podať orgánom oprávneným objasňovať priestupky nevyhnutné vysvetlenia na preverenie došlého oznámenia o priestupku (§ 67 ods. 2); podanie vysvetlenia je oprávnený odoprieť, ak by jemu alebo blízkej osobe spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania.

Odvolací súd s ohľadom na obsah podaného odvolania posudzoval, či správne orgány pri rozhodovaní vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, a zisťoval, či preskúmvacie konanie na krajskom súde bolo vedené takým procesným postupom, ktorý zabezpečoval správny výsledok.

Priestupkové konanie ako druh správneho konania je ovládané základnými zásadami správneho práva procesného, zároveň sa na neho uplatňujú aj zvláštne zásady vyplývajúce z čiastočne trestnej povahy priestupkového práva. V súčasnosti je úprava v správnom aj priestupkovom konaní postavená na zásade racionalizovanej materiálnej pravdy. V rámci objasňovania skutkového stavu správny orgán postupuje tak, aby zistil podstatné okolnosti, ktoré nutne potrebuje k rozhodnutiu. V súlade s princípom hospodárnosti sa správny orgán nezaobera skutkovými tvrdeniami a dôkaznými prostriedkami, ktoré už nemôžu viesť viac svetla do prípadu a ich vykonávanie by bolo nadbytočné. Správny orgán posudzuje všetky dôkazy podľa svojej voľnej úvahy, to ho ale neopravňuje k neopodstatnenej svojvoľnosti v ich hodnotení. Musí postupovať rozumne a logicky, tak, aby jeho rozhodnutie bolo náležité vyargumentované a preskúmateľné.

Ak správny orgán pred rozhodnutím o priestupku, pri záverečnom hodnotení dôkazov, dospeje k tomu, že ohľadom viny existujú dôvodné pochybnosti, ktoré nebude možné odstrániť vykonaním ďalších dôkazných prostriedkov, musí rozhodnúť o nevine obvineného. Má sa ale jednať o pochybnosti dôvodné; pokiaľ dôkazy v podstatných rysoch preukazujú vinu obvineného a nezhodujú sa len v nepodstatných odchýlkach, ktoré môžu byť dané časovým odstupom konania od spáchania skutku, alebo nie sú preukázané skutočnosťou, ktoré nemajú zásadný význam pre posúdenie viny, nie je to dôvodom pre rozhodnutie o nevine.

Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že dôkazné bremeno v priestupkovom konaní je na správnom orgáne. S takýmto nepresným označením povinností správneho orgánu odvolací súd nemôže súhlasiť. Správny orgán totiž nie je v kontradiktórnom postavení voči obvinenému, je nestranným orgánom, ktorý nemá záujem na konkrétnom výsledku vo veci. Úlohou správneho orgánu v konaní síce je zisťovať a trestať deliktné správanie páchatelia priestupku, zároveň ale musí obstarávať všetky dôkazy. Teda aj na podporu obhajoby, aby osoba, ktorá priestupok nespáchala nebola uznaná vinnou. Preto nemožno hovoriť o procesnej povinnosti správneho orgánu dokázať vinu každého obvineného, ani o procesnom „neúspechu“ správneho orgánu v prípade, že obvinený nebude uznaný vinným.

Správny orgán má spravidla zisťovať skutkový stav v nevyhnutnej miere sám. Zároveň sa do správneho konania premieta aj zásada pojednacia, ktorá účastníkom konania ukladá povinnosť označiť dôkazy. V prípade, že si účastník túto povinnosť nesplní, môže to viesť k tomu, že správny orgán nerozhodne v jeho prospech. Pre priestupkové právo formálne bremeno ťažiace obvineného, obdobne ako v trestnom konaní, nie je v súlade s princípom in dubio pro reo prípustné, avšak materiálne bremeno tvrdenia a dôkazné sa fakticky prejavuje. Ak všetky podklady, ktoré má správny orgán v priestupkovom konaní k dispozícii, v dostatočne veľkej miere svedčia o vine, je na obvinenom, aby tvrdil dostatočne relevantné skutočnosti a označil dôkazy, aby správny orgán mohol tieto zohľadniť v konaní.

Je to predovšetkým správny orgán, ktorý je povinný zisťovať dôkazy v prospech aj v neprospech obvineného počas celého priestupkového konania. Vyšetrovacía zásada nebráni obvinenému, aby označoval, zadovážoval a predkladal vlastné dôkazy. V prípade, že jedinou procesnou stratégiou obvineného je spochybnenie zistení správneho orgánu, je práve na obvinenom, aby správnomu orgánu naznačil, aké okolnosti ho k tomu vedú, prípadne aby označil dôkazy podporujúce jeho tvrdenia, ak sú mu známe. Ak obvinený na podporu svojich tvrdení neznačí žiadne dôkazy, možno hovoriť, že si nesplnil svoju dôkaznú povinnosť, a správny orgán tento dôkaz nezahrnie do svojho hodnotenia pri úvahe o rozhodnutí.

Odvolací súd má za to, že správny orgán v priestupkovom konaní zabezpečil dostatok dôkazov (správa o výsledku objasňovania o priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, protokol o nameranej rýchlosti s fotografiou vozidla, certifikát o overení cestného radarového rýchloмерu, evidenčnú kartu vodiča, úradný záznam Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Michalovciach, spísaný policajtmi prítomnými na mieste zistenia priestupku) na jednoznačné preukázanie viny obvineného. Ak sa žalobca domáhal rozhodnutia vo svoj prospech, a v rámci obrany tvrdil, že v čase spáchania priestupku nebol vodičom vozidla, bolo na ňom, aby sa neobmedzil iba na konštatovanie o nesprávnosti dôkazov zadovážených žalovaným, ale označil, prípadne zabezpečil, dôkazy na podporu

svojich tvrdení. Žalobca tak počas celého konania neurobil a po dôkaznej stránke zostal v konaní nečinný. Za takýchto okolností, keď z dôkazov zabezpečených správnym orgánom jednoznačne vyplývala vina žalobcu, nemožno pasívu obvineného v dôkaznej povinnosti odobrať, vyhodnotiť v jeho prospech.

Neobstojí ani tvrdenie (obrana) žalobcu, že nemohol oznámiť totožnosť páchatel'a priestupku z dôvodu, že išlo o jemu blízku osobu. Ustanovenie § 56 ods. 2 zákona o priestupkoch hovorí, že na preverenie došlého oznámenia o priestupku je osoba oprávnená odoprieť podanie vysvetlenia len vtedy, ak by týmto spôsobila sebe alebo blízkej osobe nebezpečenstvo trestného stíhania. Prekročenie rýchlosti však nie je trestných činom, ale priestupkom proti plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky, za ktorý nehrozí nebezpečenstvo trestného stíhania. Preto, ak chcel žalobca preukázať, že nie je páchatel'om priestupku, a tým vyvrátiť jednoznačné zistenia žalovaného správneho orgánu, bol povinný ním tvrdeného páchatel'a označiť.

Do správy o výsledku objasňovania priestupku bezprostredne po zastavení vozidla žalobca uviedol pod text „...podal podozrivý z priestupku po poučení nasledovné vysvetlenie:“, že si nie je vedomý prekročenia rýchlosti, tachometer ukazoval 50-55 km/hod. a chce byť prejednaný v Poprade. Toto vyjadrenie potvrdil svojím podpisom. Odvolací súd nemá pochybnosti, že žalobca si plne uvedomoval, že je mu za vinu kladený priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Jeho neskoršie tvrdenie, že takto vypovedal ako svedok (nie vodič) preto popri jeho vyhlásení v správe neobstojí.

Na základe vyššie uvedeného je podľa názoru odvolacieho súdu odvolaniu žalovaného potrebné priznať úspech. Správny orgán v preskúmanom rozhodnutí nerozhodol svojvoľne, jeho odôvodnenie je logické, jasné a zrozumiteľné, a odvolací súd v rozhodnutí ani v priestupkovom konaní nezistil žiadny rozpor so zákonom. Keďže neexistovali dôvody na potvrdenie ani na zrušenie rozhodnutia krajského súdu, odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 220 O. s. p. rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O náhrade trov prvostupňového aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O. s. p. a s poukazom na § 246c veta prvá a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že žalobcovi trovy súdneho konania nepriznal, lebo v konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.